

Pressmeddelande 2026-06-11 från Sverige Stenindustriförbund

Kommunenkät:

Markbeläggningsars livslängd avgörs ofta av estetiska värden

Behovet av uppfräschning övertrumpar i många fall kraven på teknisk och ekonomisk livslängd när kommunerna väljer att byta ut en markbeläggning. Det visar en enkät som Sveriges Stenindustriförbund låtit göra tillsammans med SLU Landskap i Alnarp.

Vad är livslängden för en markbeläggning och vad händer sedan? Det är den grundläggande frågeställningen i en enkät som under förra året gick ut till Sveriges samtliga kommuner, i ett projekt som Sveriges Stenindustriförbund drivit tillsammans med SLU Landskap i Alnarp. 66 kommuner valde att svara på enkäten.

– Svarsfrekvensen ger en relevant bild av läget i stort. Kommunerna som svarat representerar ett tvärsnitt av Sveriges kommuner, i alla storlekar och i alla delar av landet, säger **Arne Nordius**, projektledare vid SLU Alnarp.

Valet av material och en markbeläggnings livslängd har blivit viktiga parametrar när kraven på återbruk får allt större betydelse vid bland annat upphandlingar.

I definitionen av vad som avgör en markbeläggnings eller överbyggnads livslängd har man utgått från tre begrepp:

1. Teknisk livslängd: När överbyggnaden inte längre lever upp till kraven på tillgänglighet och säkerhet, vilket bland annat regleras av Transportstyrelsen och Boverket.

– Den tekniska livslängden för en stenbeläggnings kan till exempel vara att den inte längre lever upp till kraven på friktion eller resistens, något som regleras av olika standarder, säger Arne Nordius.

2. Ekonomisk livslängd: När investeringen har genererat ett förväntat bruksvärde. En avskrivning som regleras i lag och baseras på bedömd nyttjandetid, vanligtvis 20 till 33 år.

– Den ekonomiska livslängden påverkas bland annat av hur efterfrågan på det återbrukade materialet ser ut. En 100-årig handhuggen gatsten har i dag ett högt marknadsvärde jämfört med en betongplatta, och kan även återbrukas under en oöverskådlig framtid, säger Arne Nordius.

3. Visuellt/estetiskt värde: När beläggningen inte längre lever upp till förväntningar på "rekorderlighet och representativitet".

– Det visuella värdet har en stor betydelse. En viss gestaltning kan till exempel uppfattas som omodern trots att den är fullt funktionell. Vem som bestämmer vad som inte längre är representativt är ju heller inget som regleras i lag. Här finns utrymme för subjektiva inslag, säger Arne Nordius.

Svaren i enkäten visar att det finns flera tydliga skillnader, olika måttstockar, i synen på förväntad livslängd.

– En betongbeläggning förväntas till exempel ligga kvar i paritet med den ekonomiska livslängden medan en naturstensbeläggning förväntas ligga betydligt längre.

Samtidigt visar svaren att när en stenbeläggning byts ut efter kanske 50 år är själva stenprodukten sällan tekniskt utsliten.

– Andra faktorer styr, som till exempel en förändrad gestaltning eller krav på framkomlighet. Samtidigt bidrar kunskapen om stenens bestående värde till att naturstensprodukter återbrukas i mycket högre utsträckning än andra material.

När det kommer till det visuella värdet visar enkäten tydligt att den har en mycket stor betydelse.

– Uppfräschning är faktiskt det klart vanligaste argumentet för att byta ut en markbeläggning, oavsett material, säger Arne Nordius.

En övergripande slutsats från enkäten är också att gränsdragningen mellan produkt och överbyggnad inte är självklar när man ska göra en samlad bedömning av livslängden.

– När man talar man om "uttjänta" beläggningsprodukter, menar man då tekniskt eller visuellt förbrukade?, sammanfattar Arne Nordius.

Mer info och frågor:

Kai Marklin, ordförande Sveriges Stenindustriförbund:

070-59 471 95 kai@sten.se

Arne Nordius, projektledare SLU Alnarp,

040-415449, Arne.Nordius@slu.s

Sveriges Stenindustriförbund är en branschorganisation vars medlemsföretag bryter, förädlar, monterar och importerar natursten. Kunderna finns både inom offentlig och privat sektor och medlemsföretagen sysselsätter cirka 1 400 personer. Se www.sten.se